

Prefață

Primele academii înființate în secolul al XVII-lea au avut încă de la fondarea lor membri cu preocupări în domeniul ingineriei și și-au propus dezvoltarea științelor tehnice. Astfel, Galileo Galilei, spirit enciclopedic, membru al Academia dei Lincei, a avut contribuții deosebite în domeniul ingineriei, concepând o busolă folosită pentru reglarea tirului artileriei, un regulator pentru ceasurile cu pendul, o balanță de precizie, etc. Un rol important l-a avut în introducerea noii discipline ingineresti, Rezistența materialelor, disciplina fundamentală pentru activitatea de proiectare a inginerilor. Robert Boyle și Robert Hooke, amândoi cu rezultate remarcabile în inginerie, au fost membri fondatori ai Royal Society. Hooke a contribuit la redactarea primului statut al Royal Society din anul 1663, incluzând în definierea scopului acestei societăți dezvoltarea cunoștințelor în domenii ingineresti precum: prelucrarea materialelor, mecanica aplicată, invențiile. Academia Regală de Științe a Franței a avut printre membrii fondatori oameni de știință cu contribuții în inginerie. Mai mult, după modificarea statutului acestei academii, în anul 1699, un rol important al acesteia a fost proiectarea, realizarea și experimentarea de aparate, realizarea de experimente

mecanice, etc. Începând cu anul 1735, aceasta începe publicarea unei serii de memorii intitulată *Machines et inventions approuvées par l'Académie royale des sciences*. Seria a apărut între anii 1735 și 1777. Cu toate că cei menționați mai sus nu aveau titlul de inginer (în 1720 se înființează în Franța “Corpul Inginerilor de drumuri” iar mai târziu, în 1742, se înființează în Franța prima școală care acordă titlul de inginer) aceștia activau în domenii care astăzi considerăm că aparțin ingineriei: proiectarea, realizarea și experimentarea de aparate, etc.

Preluând modelul academiilor menționate, Academia Română a primit în rândurile ei chiar de la început ingineri. Petrache Poenaru a fost primul inginer ales în Academia Română în anul 1870. L-a urmat la scurt timp, în anul 1871, un inginer agronom, Ion Ionescu de la Brad, fondatorul agronomiei moderne românești. Odată cu pătrunderea revoluției industriale în România rolul inginerilor în viața economică, socială și politică a României devine tot mai însemnat, numărul inginerilor din Academia Română crescând continuu. La început aceștia proveneau din domenii precum agronomia, silvicultura, îmbunătățirile funciare sau al construcțiilor dar, ulterior, și din domenii moderne la acea perioadă: mecanica, chimia, electrotehnica, energetica etc.

O parte a acestora au activat ca președinți sau vicepreședinți ai Academiei Române, în special după anul 1990. Aportul acestora la creșterea prestigiului și a vizibilității Academiei Române în societatea românească și pe plan internațional este prezentat succint în secțiunea următoare a prezentului volum.

Consider că publicarea volumului *“Personalități academice. Membri activi”* dedicat Secției de Științe Tehnice este binevenită, punând în lumină opera și realizările membrilor acestei secții. Alături de seria de volume *Ingineri români*, care apare sub egida Secției de Științe Tehnice, volumul de față vine să promoveze elitele celei mai numeroase comunități profesionale cu pregătire superioară din România, aceea a inginerilor. Această comunitate a avut un rol esențial în industrializarea României și transformarea acesteia dintr-o țară preponderent agrară în una industrializată. Această parte a inteligenței creatoare românești, cu atâtea performanțe admirabile, merită elogiul nostru, al tuturor.

Acad. Dorel BANABIC

Istoricul Secției de Științe Tehnice

În perioada actuală, marcată de profunde transformări sociale și economice, societatea are nevoie de repere profesionale, morale și spirituale. Inginerii au contribuit esențial la transformarea României dintr-o țară eminentemente agrară (la sfârșitul secolului XIX) în una industrială (la începutul secolului XXI). Este o istorie fascinantă, făcută de oameni excepționali din punct de vedere profesional, dar totodată, cu un înalt spirit patriotic, mulți dintre ei fiind implicați activ în viața socială și politică a României.

Primul inginer a fost ales în Academia Română în anul 1870. Acesta a fost Petrache Poenaru, personalitate complexă, spirit enciclopedic, remarcabil inginer, inventator și matematician. La scurt timp, în anul 1871, l-a urmat un inginer agronom, și anume Ion Ionescu de la Brad. În primii ani inginerii au activat în Secția Științifică, alături de matematicieni, fizicieni, chimiști, medici, biologi, geologi. Odată cu creșterea rolului științelor exacte pe plan mondial, și implicit și în România, Secția Științifică dobândește o însemnătate din ce în ce mai mare și o consolidare continuă, inclusiv prin alegerea în rândul ei a unor ingineri eminenți, în special constructori și agronomi. Astfel, în anul 1892 este ales membru al Academiei Anghel Saligny, unul din cei mai mari ingineri

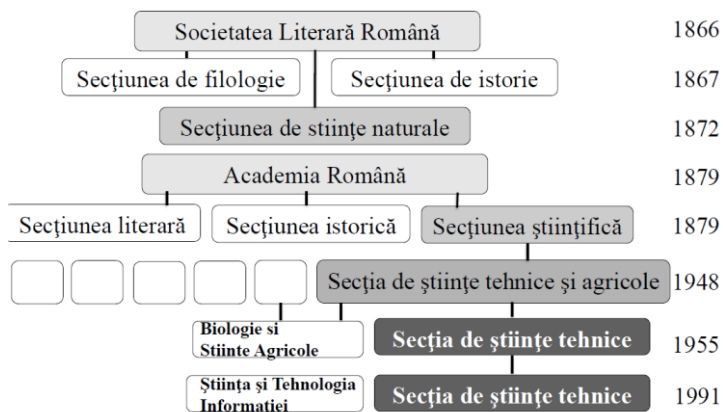


Figura 1. Un scurt istoric al Secției de Științe Tehnice în cadrul Academiei Române

pe care i-a avut România iar în anul 1901 Gheorghe Lahovary. Până în anul 1948 ponderea inginerilor în Academie a fost totuși redusă, numărul total al acestora fiind de 18, reprezentând un procent de sub 4% din numărul total al membrilor Academiei. Câteva nume de referință a unor ingineri care au fost primiți în Academie până în anul 1948 au fost: Nicolae Vasilescu-Karpen, electrotehnician și fizician (1923); Gheorghe Ionescu-Șișești (1925); Elie Radu, inginer constructor (1926); Dionisie Ghermani, inginer mecanic (1945); Traian Vuia, inventator (1946). Majoritatea acestora (cu trei excepții) erau ingineri constructori sau agronomi. Un scurt istoric

al Secției de Științe Tehnice în cadrul Academiei Române este prezentat în Figura 1.

O primă propunere care să includă o subsecție de Științe Tehnice și Militare în cadrul Secției Științifice a Academiei Române a fost făcută în ședința din 20 mai 1941 de către Dimitrie Gusti. Din păcate, datorită izbucnirii războiului, propunerea de reorganizare a Academiei Române nu a mai fost materializată. După anul 1948, odată cu reorganizarea Academiei și înființarea unei Secții de Științe Tehnice și Agricole, ponderea inginerilor a crescut semnificativ, autoritățile comuniste punând accent pe științele exacte și aplicative în detrimentul domeniului umanist și artelor. Astfel, în anul 1948 au fost primiți în Academie un număr de 5 membri corespondenți iar 2 membri au fost titularizați. Această primire masivă a inginerilor în Academie a avut scopul de a se forma o Secție de Științe Tehnice de sine stătătoare, lucru care s-a întâmplat în anul 1955. În sesiunea din 27 Iunie – 2 Iulie 1955, Adunarea Generală a Academiei a hotărât înființarea unei Secții de Științe Tehnice, prin scindarea fostei Secții de Științe Tehnice și Agricole (Figura 2).

Un an de grație pentru Secția de Științe Tehnice a fost anul 1963 când au fost primiți în Academia Română 15 membri corespondenți iar 7 membri au fost titularizați. Noii membri acopereau domenii de specialitate recent apărute (automatica, electronica etc.) sau cu tradiție în

Art. 21. — *Academia Republicii Populare Romine are următoarele secții :*

- I. *Secția de științe matematice și fizice.*
- II. *Secția de științe chimice :*
- III. *Secția de științe tehnice :*
- IV. *Secția de biologie și științe agricole ;*
- V. *Secția de geologie și geografie ;*
- VI. *Secția de științe medicale ;*
- VII. *Secția de științe economice, filozofice și juridice ;*
- VIII. *Secția de științe istorice, știința limbii, literatură și artă, avind următoarele subsecții :*
 - a) *istorie ;*
 - b) *știința limbii și literaturii ;*
 - c) *arte.*

Aceste subsecții vor fi conduse de câte un președinte ales în aceleași condiții ca președinții de secții.

Figura 2. Extras din Statutul Academiei adoptat în sesiunea Adunării Generale din 27 Iunie – 2 Iulie 1955

România (mecanica, aviația etc.). Secția de Științe Tehnice cuprindea astfel personalitățile de prim rang ale ingineriei românești precum: Elie Carafoli, Ștefan Bălan, Remus Răduleț, Radu Voinea, Gheorghe Buzdugan, Ioan Anton, Aurel Beleș, Gheorghe Cartianu, George Bărnănescu, Ștefan Nădășan, Corneliu Penescu, Nicolae Tipei și alții. Într-o încercare de recuperare a inginerilor români din diaspora în anul 1965, respectiv 1970, sunt aleși membri titulari doi inventatori celebri pe plan mondial, George (Gogu) Constantinescu și Henri Coandă. Astfel, prin alegerea celor doi, alături de Traian Vuia (ales membru de onoare în anul 1946) și Aurel Vlaicu (ales membru post mortem în anul 1948), Academia Română recuperează

gloriile aripilor românești. Un al doilea val de primiri în Secția de Științe Tehnice se realizează abia după revoluția din 1989, când, în doi ani succesivi 1990 și 1991, sunt primiți 13 noi membri și sunt titularizați un număr de 8 membri. Din păcate în perioada 2009-2015 secția a pierdut 10 membri: 7 titulari, 2 corespondenți și unul de onoare. În ultimii ani situația secției s-a echilibrat fiind primiți noi membri relativ tineri. În momentul de față secția cuprinde 4 membri titulari, 7 membri corespondenți și 2 membri de onoare din țară.

Un rol extrem de important în dezvoltarea Secției de Științe Tehnice l-au avut președinții ei. Aceștia au fost personalități marcante ale ingineriei, începând cu Academicianul Nicolae Profiri, care a fost primul președinte al secției. Până în anul 2020 Secția de Științe Tehnice a avut 10 președinți. Aceștia sunt prezentați în Figura 3.

Pentru a se încadra în statutul Academiei Române de cel mai înalt for național de consacrare științifică și culturală a țării, în spiritul tradiției acestei secții, membrii acesteia vor promova atragerea în rândurile ei a celor mai valoroși ingineri, cu rezultate științifice și aplicative semnificative și recunoscute pe plan național și internațional.

Acad. Nicolae PROFIRI		 1955-1959
Acad. Ion S. GHEORGHIU		 1959-1963
Acad. Remus RADULEȚ		 1963-1966
Acad. Elie CARAFOLI		 1966-1983
Acad. Radu VOINEA		 1983-1984
Acad. Ștefan BĂLAN		 1984-1991
Acad. Radu VOINEA		 1991-1993
Acad. Gheorghe BUZDUGAN		 1993-1998
Acad. Radu VOINEA		 1998-2008
Acad. Virgil N. CONSTANTINESCU		 2008-2009
Acad. Gleb DRĂGAN		 2009-2014
Acad. Dorel BANABIC		 2015-

Figura 3. Președinții Secției de Științe Tehnice din anul 1955 până în anul 2020

Acad. Dorel BANABIC

Lista membrilor Secției de Științe Tehnice a Academiei Române

În capitolul Istoricul Secției de Științe Tehnice sunt prezentate cele trei perioade ale evoluției secției: 1866-1948 (Secția Științifică), 1948-1955 (Secția de Științe Tehnice și Agricole) și din 1955 până în prezent (Secția de Științe Tehnice). În anul 1992 s-a înființat Secția de Știința și Tehnologia Informației care include ingineri din specializările de calculatoare, automatică, electronică. În lista de mai jos nu sunt incluși inginerii agronomi și cei primiți în Secția de Știința și Tehnologia Informației după anul 1992. Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra ponderii inginerilor în Academia Română este necesară consultarea listei membrilor și din celelate două secții menționate. De asemenea membri cu formație inginerească se găsesc și în secțiile de Fizică, Chimie și cea de Științe Geonomice (ingineri geologi).

Membrii din țară ai Secției de Științe Tehnice a Academiei Române

Nr. crt.	Nume și prenume	Anul nașterii-morții	Anul primirii ca membru corespondent	Anul primirii ca membru titular	Anul primirii ca membru de onoare	Specialitatea
1	Anton Ioan M.	1924-2011	1963	1974	-	Mecanică
2	Antoniou Ion S.	1905-1987	1963	-	-	Electrotehnică
3	Aramă Constantin I.	1919-2003	1963	1991	-	Mecanică
4	Avram Constantin N.	1911-1987	1963	-	-	Construcții
5	Avramescu Aurel A.	1903-1985	1955	1963	-	Electrotehnică
6	Balș Gheorghe	1868-1934	-	1923	-	Construcții
7	Banabic Dorel	1956-	2009	2015	-	Mecanică
8	Bădescu Mihail Viorel	1953-	2011	2017	-	Termotehnică
9	Bălan Ștefan	1913-1991	1955	1963	-	Construcții
10	Bărănescu George S.	1919-2001	1963	-	-	Termotehnică
11	Bărglăzan Aurel	1905-1960	1955	-	-	Hidraulică
12	Beleş Aurel A.	1891-1976	1955	1963	-	Construcții
13	Bercovici Martin	1902-1971	1955	1963	-	Energetică
14	Boldea Ion-Gheorghe	1945-	2011	2016	-	Electrotehnică
15	Budeanu Constantin	1886-1959	1938	1955	-	Energetică

16	Bunea Victor	1903-1995	-	-	1993	Electronică
17	Buzdugan Gheorghe	1916-2012	1963	1990	-	Mecanică
18	Carafoli Elie	1901-1983	-	1948	-	Aerodinamică
19	Caranfil Nicolae Gheorghe	1893-1978	1940	-	-	Construcții
20	Cartianu-Popescu Gheorghe	1907-1982	1963	-	-	Electronică
21	Chiriacescu Sergiu T.	1940-2010	1999	-	-	Mecanică
22	Coandă Henri	1886-1972	-	1970	-	Inventator
23	Colan Horia	1926-2017	1991	2010	-	Metalurgie
24	Constantinescu George (Gogu)	1881-1965	1920	-	1965	Inventator
25	Constantinescu Virgiliu Nicolae G.	1931-2009	1990	1991	-	Mecanică
26	Cristea Paul Dan	1941-2013	2006	2011	-	Electronică
27	Dascălu Dan	1942-2021	1990	1993	-	Electronică
28	Diaconescu Emanuel	1944-2011	1990	-	-	Mecanică
29	Dimo Paul Gh.	1905-1990	1963	1990	-	Energetică
30	Dinulescu Constantin N.	1898-1990	1952	1990	-	Energetică
31	Dordea Toma	1921-2015	1991	1994	-	Electrotehnică

32	Drăgan Gleb	1920-2014	1991	2004	-	Energetică
33	Drăgănescu Mihai Corneliu	1929-2010	1974	1990	-	Electronică
34	Drăghiceanu Matei	1844-1939	-	-	1933	Mine
35	Dubină Dan	1950-	2010	2015	-	Construcții
36	Dumitrescu Dumitru T.	1904-1984	1955	1963	-	Hidraulică
37	Fălcoianu Ștefan	1835-1905	-	1876	-	Militar
38	Filip Florin Gheorghe	1947-	1991	1999	-	Automatică
39	Filipescu Gheorghe Emanoil	1882-1937	1936	-	-	Construcții
40	Germani (Ghermani) Dionisie	1877-1948	-	-	1945	Hidraulică
41	Gheorghiu Ion S.	1885-1968	1948	1952	-	Electrotehnică
42	Hârjeu (Herjeu) Constantin N.	1856-1928	1909	-	-	Militar
43	Ioachim Grigore L.	1906-1979	1963	-	-	Petrol și gaze
44	Ionescu (Bizeț) Ion	1870-1946	1919	-	-	Construcții
45	Lahovary Gheorghe I.	1838-1909	-	-	1901	Constructor

46	Maior Augustin	1882-1963	-	-	2012 (post mortem)	Inventator
47	Manea Gheorghe	1904-1978	1963	-	-	Mecanică
48	Manolescu Nicolae I.	1907-1993	1991	-	-	Mecanică
49	Marinca Vasile	1951-	2015	-	-	Mecanică
50	Marinescu Matei G.	1903-1983	1948	-	-	Electronică
51	Marșavina Liviu	1963-	2018	-	-	Mecanică
52	Mateescu Cristea	1894-1979	1955	1974	-	Construcții
53	Mateescu Dan	1911-2008	-	1974	-	Construcții
54	Mazilu Panaite C.	1915-2015	-	-	1993	Construcții
55	Micloși Corneliu	1887-1963	-	1955	-	Mecanică
56	Morega Alexandru-Mihail	1955-	2012	-	-	Electrotehnică
57	Nădășan Ștefan	1901-1967	1955	1963		Mecanică
58	Nedeveschi Sergiu	1951-	2016	-	-	Calculatoare
59	Negrescu Traian Tr.	1900-1960	-	1955	-	Metalurgie
60	Nicolau Gheorghe	1886-1950	1948	1948	-	Termotehnică
61	Noica Nicolae	1943-	-	-	2019	Construcții
62	Oberth Hermann	1894-1980	-	-	1991 (post mortem)	Inventator
63	Orghidan Constantin	1874-1944	-	-	1942	Metalurgie

64	Oroveanu Teodor	1920-2005	1991	-	-	Mecanică
65	Patraulea Nicolae N.	1916-2007	1963	1990	-	Mecanică
66	Penescu Corneliu I.	1919-1982	1963	-	-	Energetică
67	Petrescu Mircea Stelian	1933-2020	-	-	2006	Electronică
68	Poenaru Petrache	1799-1875	-	1870	-	Inventator
69	Popov Vasile-Mihai	1928-	1963	-	-	Automatică
70	Profiri Nicolae	1886-1967	1948	1948	-	Construcții
71	Prunariu Dumitru- Dorin	1952-	-	-	2011	Astronautică
72	Radu Elie	1853-1931	-	-	1926	Construcții
73	Răduleț Remus Basiliu	1904-1984	1955	1963	-	Electrotehnică
74	Rău Alexandru	1900-1993	-	-	1993	Metalurgie
75	Râmniceanu Mihail M. (Romniceanu)	1854-1915	1904	-	-	Construcții
76	Rusu Eugen-Victor- Cristian	1957-	2018	-	-	Mecanică
77	Saligny Anghel	1854-1925	1892	1897	-	Construcții
78	Sălăgean Traian Lorin	1929-1993	1974	1990	-	Metalurgie

79	Silaș Gheorghe	1914-2001	1991	-	-	Mecanică
80	Sireteanu Tudor	1943-	2012	-	-	Mecanică
81	Staicu Ștefan	1940-2019	2016	-	-	Mecanică
82	Stan Aurelian	1910-2003	-	-	1993	Mecanică
83	Stoica Petre	1949-	1991	-	1999	Automatică
84	Tănăsescu Tudor A.	1901-1961	1952	-	-	Electronică
85	Tecuci Gheorghe	1954-	1991	1993	-	Calculatoare
86	Timotin Alexandru	1925-2007	1991	1999	-	Electrotehnică
87	Tipei Nicolae	1913-1999	1963	-	-	Mecanică
88	Țugulea Andrei	1928-2017	1991	1999	-	Electrotehnică
89	Vasilescu-Karpen Nicolae	1870-1964	1919	1923	-	Electrotehnică
90	Vékás Ladislau-Nicolae	1945-	2012	-	-	Inginerie fizică
91	Vlaicu Aurel	1882-1913	-	-	1948 (post mortem)	Inventator
92	Voinea Radu P.	1923-2010	1963	1974	-	Mecanică
93	Vuia Traian	1872-1950	-	-	1946	Inventator

Membrii de onoare din străinătate ai Secției de Științe Tehnice a Academiei Române

Nr. crt.	Nume și prenume	Anul nașterii-morții	Anul primirii ca membru de onoare	Specialitatea
1	Argyris John H.	1913-2004	1992	Mecanică
2	Bardin Ivan Pavlovici	1883-1960	1957	Metalurgie
3	Barlat Frédéric	1957-	2016	Mecanică
4	Bejan Adrian	1948-	2011	Termotehnică
5	Frangopol Dan M.	1946-	2017	Construcții
6	Groszkowski Janusz	1898-1984	1965	Electronică
7	Guillet Léon Alexandre	1873-1946	1931	Metalurgie
8	Hartley Charles Augustus	1825-1915	1907	Construcții
9	Incuțel Ion I.	1921-2011	1992	Electrotehnică
10	Janet Paul André Marie	1863-1937	1919	Electrotehnică
11	Jaumotte André Louis	1919-2016	1994	Mecanică
12	Juran Joseph Moses	1904-2008	1991	Management
13	Ling Frederick F.	1927-2014	1994	Mecanică
14	Sella Quintino	1827-1884	1883	Mine